No. 1288 Zaterdag 5 September 1908. 25ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f0,50, voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD

REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223

ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10,— pa anja.
Un numero sol fl. 0,15.
Anuncio di 1 te 7 regel f0,50, cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 4 September.

J. H. DE REUS.

Uit de kabelberichten weten wij reeds, dat de Minister-resident met zijn verklaringen de Hooge Regeering in Nederland ten volle heeft kunnen bevredigen. De Regeering keurt zelfs zijn gedrag goed en denkt er derhalve niet aan op eenigerlei wijze verontschuldiging te bieden aan Venezuela.

Hoe onze minister-resident De Reus er toe gekomen is, zijn brief aan de Vereeniging Hou' en Trouw te Amsterdam te schrijven, wordt als volgt door het „Hbl." medegedeeld. Deze vereeeniging besloot indertijd, pogingen in het werk te stellen om van de regeeringsvertegenwoordigers in den vreemde steun te ontvangen. Daartoe wendde een der bestuursleden zich tot jhr. mr. Panhuys, chef van de 2de afdeeling van het ministerie van Buitenlandsche Zaken, wien hij het doel der Vereeniging in het algemeen en van haar Informatiebureau in het bijzonder uiteenzette. Dh. v. Panhuys gaf den raad een request bij den minister van Buitenlandsche Zaken in te dienen en daarin schriftelijk te herhalen, wat mondeling besproken was.

Deze raad werd opgevolgd en toen antwoordde de minister, dat hij al onze diplomatieke vertegenwoordigers (dus ook onze consuls-generaal met diplomatieken rang) in den vreemde, onder toezending van een afschrift van den brief der vereeniging had úitgenoodigd haar de gewenschte inlichtingen te verschaffen. Tevens had Z. Exc. hun verzocht een dergelijke aanschrijving te richten tot de onder hen ressorteerende consulaire ambtenaren, die naar hun meening daarvoor in aanmerking kunnen komen.

Het ligt alzoo voor de hand, dat ook minister-resident De Reus zoo'n verzoek heeft bereikt en dat hij toen den bewusten brief schreef, die in het tijdschrift der Vereeniging werd afgedrukt.

Over de uitzetting van onzen gezant De Reus schrijft Friso in de „N. Crt.":

De gezanten zijn de *officieele* vertegenwoordigers van den eenen Staat bij den anderen.

De courtoisie brengt mede, dat door een Staat geen persoon als gezant bij een anderen Staat wordt afgevaardigd zonder dat het bekend is, dat laatstbedoelde er geen bezwaar tegen heeft dien persoon als zoodanig te ontvangen; met andere woorden, dat die persoon door dezen Staat als persona grata wordt beschouwd.

Is echter eenmaal een gezant als „chef de mission" aangenomen, dan geniet hij als zoodanig bepaald voorrechten, die niet zijn persoon gelden 1), doch den Staat dien hij vertegenwoordigt. Het z.g. droit de légation passif brengt mede, dat een Staat bevoegd is te verklaren, dat hij een bepaald persoon niet als gezant wenscht te ontvangen, 2) maar is eenmaal een persoon als gezant aangesteld, dan brengt het droit de légation actif mede, dat de afzend-Staat het recht heeft te eischen, dat zijn vertegenwoordiger met alle door de regelen van courtoisie gestelde vormen wordt bejegend.

Nu kan het echter voorkomen, dat een gezant door zijn handelingen ophoudt persona grata te zijn in het oog van de vreemde regeering waarbij hij is geaccrediteerd, en de vraag kan worden gesteld, wat dán dient te geschieden.

Alle gezaghebbende schrijvers op volkenrechtelijk gebied zijn het er over eens, dat er omstandigheden kunnen zijn, waaronder die vreemde regeering bevoegd is, den gezant zijn paspoort te geven; met andere woorden: de deur uit te zetten. Maar allen, zonder onderscheid, zijn het er tevens over eens, *dat dit een hoog ernstig feit is, dat alleen in gevallen van buitengewoon ernstigen aard kan en mag voorkomen.*

Ter kenschetsing van hetgeen in dit redeverband onder „gevallen van buitengewoon ernstigen aard" dient te worden verstaan, volgen hier een paar aanhalingen van bekende schrijvers. Bonfils geeft als redenen van uitzetting van een gezant aan:

„Il conspire; il traine dans l'ombre une rébellion contre le gouvernement établi; une conjuration a pour but de renverser la dynastie; on attente à la fortune publique par la falsification des monnaies ou des papiers de l'Etat". „En 1848, sir Henri Bulwer, ambassadeur anglais, secondait les émeutiers á Madrid. Le gouvernement espagnol lui fit remettre des passeports et les relations diplomatiques furent interrompues entre l'Espagne et la Grande Brétagne."

(Hij spant samen; in 't geheim bewerkt hij een opstand tegen het gevestigd gezag; een samenzwering heeft ten doel de dynastie omver te werpen; men pleegt een aanslag op de Staatsrijkdommen door geld of Staatspapieren te vervalschen," „In 1848 ondersteunde Sir Henri Bulwer, ambassadeur van Engeland, de muiters van Madrid. De Spaansche regeering zond hem zijn paspoort, en de diplomatieke betrekkingen tusschen Spanje en Groot Brittanje werden onderbroken.")

Heffter zegt van het uitzetten van een eenmaal toegelaten gezant, dat het is: „eine ihrer Natur nach feindselige Maszregel, welche entweder zur Retorsion" (weerwraak) „veranlaszt, oder falls sie mit einer kränkenden Behandlung verbunden war, auch noch zu besonderer Genugthuung verpflichten kann, vorausgesetzt, dasz nicht der Abgeordnete selbst durch sein Verhalten die Maszregel provocirt hat."

(„Eene op zich zelf genomen vijandige maatregel, welke óf tot weerwraak aanleiding geeft, óf, ingeval hij gepaard ging met een krenkende behandeling, ook nog tot bizondere genoegdoening verplichten kan, vooropgesteld, dat niet de uitgezette (gezant) zelf dergelijken maatregel heeft uitgelokt.")

Als redenen, die zulk een uitzetting van een gezant wettigen, noemt de schrijver dan die welke o. m. door De Martens in zijn „Causes célèbres" worden aangehaald, n.l. bepaalde vijandige *daden* of misdrijven tegen den Staat waarbij hij is geaccrediteerd.

Bluntschli zegt: „In schweren Fällen können auch dem Gesanten sofort die Pässe zugestellt und er in kurzer Frist aus dem Lande weggewiesen werden."

(„In ernstige gevallen kan den Gezant ook onmiddelijk het paspoort worden gegeven en hij binnen korten termijn uit het land gezet worden.")

Algemeen is men het er echter over eens, dat, zoo de gezant door zijn optreden 't misnoegen van de vreemde regeering heeft opgewekt, zonder inderdaad zich aan rechtstreeksche vijandige of misdadige *handelingen* tegenover dien Staat te hebben schuldig gemaakt, geen uitzetting mag geschieden, doch dat aan de regeering van den afzend-Staat kan worden *verzocht* hem terug te roepen. Dat inderdaad door Bluntschli de „schweren Fällen" allen onder de *zeer ernstige* misdrijven worden gerekend, blijkt uit het feit, dat volgens hem, zelfs al beging de gezant *strafbare handeling*, toch nog alleen van een verzoek om terugroeping, en niet van een uitzetting sprake mag zijn. („Verübt der Gesante selber eine strafbare Handlung, so kann solches der Regierung des Absendestates angezeigt und Abberufung und Bestrafung des Gesanten gefordert werden")

(„Begaat de Gezant zelf een strafbare handeling, dan kan zulks aan de Regeering van den Afzend-staat worden medegedeeld, en terugroeping en bestraffing van den Gezant geëischt worden.")

Gaat men dan ook de gevallen na waarin een gezant is uitgezet, dan zal men zien, dat dit steeds waren hoogst ernstige vergrijpen tegen den Staat: samenzweringen, aansporingen tot opstand of verzet, inmenging in de binnenlandsche aangelegenheden e. d. g.

Onze vertegenwoordiger in Venezuela echter is uitgezet — het klinkt bijna ongelooflijk — omdat hij het misnoegen van den dictator Castro had opgewekt wegens een minder sympathieke uitdrukking in een brief aan een hier te lande gevestigde vereeniging. Het is zelfs zeer de vraag, of die brief aan een hier te lande gevestigde vereeniging gericht voor openbaarmaking was bestemd.

Wij zullen hier het schrijven van dien brief niet in bescherming nemen. Geenszins betwisten wij zelfs het recht van Venezuela om naar aanleiding van dien brief c. q. aan onze Regeering terugroeping (en c. q. vervanging) van haar gezant te vragen, hoewel zulks toch nog kras genoeg zou zijn geweest.

Castro schrijft aan onze Regeering, dat hij den gezant heeft uitgewezen omdat hij hem niet de geschikte persoon acht om tusschen Venezuela en Nederland vriendschappelijke betrekkingen te onderhouden. Dat durft een staatshoofd te schrijven, aan de regeering van een land waartegen hijzelf handelingen pleegt van rechtstreeksch vijandigen aard. Of acht Castro het afsnijden van den geheelen handel van Curaçao met zijn gebied en het schenden van de Nederlandsche vlag daden die met het onderhouden van vriendschappelijke betrekkingen vereenigbaar zijn? Uit die mededeeling spreekt de zucht, om Nederland te beleedigen, nog des te duidelijker.

Gelet, op de met alle regelen van courtoisie strijdige handelingen van Venezuela tegenover ons; gelet op den smaad onze vlag aangedaan, en op de eindelooze willekeur waaraan Nederlandsche onderdanen van de zijde der re[illegible] Castro [illegible] staan, is de uitzetting van [illegible] vertegenwoordiger op grond [illegible] aangegeven reden, een daad, die in hooge mate beleedigend moet worden geacht.

Het vermoeden ligt dan ook voor de hand, dat Castro, om de gevolgen te ontgaan die Venezuela's drieste schending van onze vlag zou kunnen hebben, Nederlands optreden heeft willen voorkomen door het ruw-weg uitstooten van onzen gezant. Vermoedelijk heeft hij uit het verleden de les meenen te kunnen putten: „Men kan Nederland niet beter in toom houden, dan door de eene beleediging op de andere te stapelen."

Hij zal, naar wij hoopten, en zeker verwachten, thans ervaren, dat zijn taktiek om de gevolgen van zijn beleedigingen door nieuwe beleedigingen te ontgaan, eindelijk faalt.

Stond de uitzetting van den gezant op zichzelf, er ware — hoe ernstig het feit ook zij — over te onderhandelen en genoegdoening over te vragen. Na al hetgeen aan die uitzetting voorafging, is zij met een uitdaging gelijk te stellen.

Nadat, tegen alle regelen van het volkenrecht onze officieele gezant is uitgezet geworden, volgt nu de *intrekking van het exequatur der Nederlandsche consuls en vice-consuls in Venezuela.*

Dictator Castro geeft als reden van zijn optreden op: „beleedigingen," die Venezuela van Nederland zou hebben ondervonden.

In het Reuter-telegram van 31 Juli worden die „beleedingingen" genoemd. Te weten:

1°. De brief door den minister-resident De Reus geschreven.

2°. De omstandigheid, dat de „Gelderland naliet de Venezolaansche vlag te groeten.

3°. De aanval op den Venezolaanschen consul te Willemstad op Curaçao.

4°. De schending van het consulaat en van het wapenbord van den consul.

Behalve de onder 2°. genoemde „beleediging" (waarover hieronder) is er geen enkel feit genoemd, waaraan onze Regeering, zelfs zijdelings, deel had. Zelf heeft n.l. president Castro gezegd, dat hij het schrijven van den brief door den gezant als een *persoonlijke* kwestie beschouwt.

Op het ongehoorde van de uitzetting van dien gezant naar aanleiding van dien brief, is door ons reeds gewezen.

Na eerst door Castro als een *persoonlijke* aangelegenheid te zijn aangemerkt, wordt thans de brief van den gezant op eens als een beleediging door Nederland bedreven (!) genoemd.

In dit incident is er, wat de handeling eener regeering betreft, zeker van „beleediging" zelfs grove beleediging, sprake, maar [illegible] door Venezuela aan Nederland [illegible] laan. [illegible] om een andere reden dan rechtstreeksche misdadige [illegible] handelingen, is een groote beleediging aan den Staat die door dezen gezant wordt vertegenwoordigd, vooral als die uitzetting geschiedt, nadat reeds door de regeering die haar gelastte, tegenover dien Staat ergerlijk en krenkend was opgetreden.

De onder 3e. en 4e. genoemde feiten vormen samen één voorval. De tot het uiterste getergde bevolking van Curaçao heeft tegen den consul een vijandige houding aangenomen. Maar de houding van de autoritieten was correct. De regeering heeft niet alleen in geen enkel opzicht den consul lastig gevallen; zij heeft hem beschermd. Politie en troepen zijn daartoe krachtdadig opgetreden.

Wat het 2e. punt betreft: de Gelderland ging naar Venezuela om den, *tegen alle volkenrechtelijke regelen* uitgestooten officieelen vertegenwoordiger van Nederland af te halen. Het salueeren van de Venezolaansche vlag, *na grove beleedigingen als die welke ons zijn aangedaan*, kan van geen Staat, die nog eenig gevoel van eigenwaarde heeft, worden gevergd. *Het beklag van Castro doet denken aan den man, die een ander tal van slagen in het aangezicht geeft, en zich daarop nog beklaagt, dat de geslagene hem niet eerbiedig groet.**)

1) De rangklassen, waaraan nog speciale voorrechten verbonden zijn, kunnen hier buiten beschouwing blijven.

2) Alleen Engeland eischt een *met redenen omkleede* weigering.

*) Daarenboven, in het eerste hoofdstuk van het tweede deel der Ver-

Feuilleton.

St. Eustatiaansche Ditjes en Datjes.

Als ik mij goed herinner, dan eindigde mijn laatst geschrijf in een der hollandsche dagbladen: „en ik verdween als 'n baccil in 'n emmer ongekookt Maaswater."

Sedert dien tijd ben ik gebleven onder water als 'n duiker, als 'n Nautilus, als 'n onderzeesche boot; op hoog vereerend verzoek van de Curaçaosche Amigoe-redactie kom ik nu weer naar boven geborreld, weldadig aangedaan door het stovend zonnetje op mijn nog kleefnatte weelderige brain-box.

Op dienzelfden wiebelenden bureaustoel, in datzelfde kneuterige hoekje van mijn studeerkamer, onder 't mij zoo bekende witgeverfd dak, gelardeerd met bruin uittranende kwasten, zit ik weer te pennen copie voor de krant, die me dierbaar is, op vellen folio blanco als jaren her, en 't schijnt mij 'n droom, die maanden van reizen en trekken in elevated en subway, over verraderlijke oceaanbaren, in feëerieke zeepaleizen, in gierende electric cars en kilometervretende tuftufs; die maanden van veel mooi-zien en mooihooren en ondervinding en menschenkennis opdoen, van kerngezonde conversatie en natte voeten in morsige straten, van kou lijden en 'n beetje vertroeteld worden en van 'n intense aandrang om in zulk 'n omgeving steeds goed te zijn.

Ik geloof, dat 't Lessing is, die ergens zegt: „Ein Vergnügen erwarten, ist auch ein vergnügen", maar nog eens ophalen en verwerken in gedachten al wat men genoten heeft, dien tijd van „en waar zullen we morgen nu eens heengaan?" nog eens doorleven, dat is ook vergnügen, wat ik weet bij zoete experientie.

't Meest wat mij imponeerde, toon ik gepasseerd jaar den 15n. Juni met de Statendam den Hoek van Holland binnenstoomde, waren die verrukkelijk groene weilanden, 'n mollig, sappig, donzig groen, dat overgoten door wazige zonlichtstralen je wimpers deed trillen van emotie bij 't genieten van zooveel schoons in kleur- en licht-effect.

En weet ge wat mij 't meest désillusioneerde bij mijn aankomst op Curaçao? De aanblik van die grijsroode, bruinzwarte rots met hier en daar 'n plukje verbrand, verweerd, verlept, verbleekt stoffig groen. Dat deed pijn — helaas, zoo verwend blasé was ik toen — aan mijn aesthetisch gevoel, mijn oogwimper trilde nu van zonreflex-wee, en ik prevelde op mijn manier sarcastisch: Maar flink booren daar, planten en land bebouwen! Zon genoeg, maar moed houden!

Dat ze bij mij op St. Eustatius veel voelen en doen voor landbouw en veeteelt, begrijp ik; groen is nu de rots, welke men weleer de gouden noemde, maar dat men zoo 'n idee in praktijk wil brengen op Curaçao, neen, dat wil erbij mij niet in. Blasé? Best mogelijk!

Ik ben gekietookt en geklepperd, beter, voortgeschoven en gestoven op 'n glanzende telgangersrug door Curaçao's dreven van boven naar beneden, en ik heb vaak perplex gezeten op 't warme zadel en 't nog warmer zeilkussen mij zelf afvragend, hoe 't in Godsnaam mogelijk is, dat eigenaars van ezels, schapen en geiten, enfin, van den geheelen beestenboel de brutaliteit hebben om hun vierpootig eigendom elken ochtend uit te sturen om te gaan *grazen*.

Ik zeg *grazen* !!!

Op Curaçao moesten eigenlijk die creaturen vleugels hebben om op 'n klein beetje beestwaardig bestaan te kunnen roemen.

Wat zouden de dividivi-boomen en hofjes gauw kaal gevreten zijn!

Geloof me, 't is levensgevaarlijk, als men per abuis tusschen zoo 'n uitgehongerde rommelende bottenkudde verdwaald geraakt met 'n costuum, dat iet of wat begint te groenen; ge moogt God danken, als ge met 'n halven broekspijp en 'n paar happen uit uw door angstzweet bevochtigd jaquetje het hazenpad kunt kiezen.

Hebt ge wel eens 'n ezel zien lachen, ik bedoel 'n heuschelijke ezel met 'n staart, nu juist niet bulderlachen, maar toch zoo 'n trek van louter pret om ze'n anders zoo melancholieke mond zien waren?

Let er maar op, als 't mailschot bimbamt over Curaçao's kale vlakten, dan heerscht er algemeene hilariteit in 't ezelencorps, en vliegen er glundere knipoogjes over en weer, want die uitbuilende mailzakken zijn weer opgevuld met leeftocht om 't dreunend gerammel van hun respectieve ingewanden te smoren.

Want hebt ge wel eens geobserveerd met hoeveel smaak tegenwoordig 'n Curaçaosche ezel alle mogelijke soorten van papier naar binnen werkt, ja, met even veel smaak als ik gepasseerden winter 'n bordje ertensoep op de Rotterdamsche ijsclub verorberde, en savoureerde.

Dat is hun hors d'oeuvre en toch

Maar, als de President van Venezuela zich door een Staat beleedigd acht, die *zelf* niets deed dan het nalaten van het brengen van den groet, (welke *niet* was voorgeschreven) *na op de grofste wijze te zijn beleedigd*, hoedanig zou dan wel zijn houding zijn als hij van dien Staat een behandeling had ondergaan zóó kenkend als die, welke ons land van *den Staat* Venezuela (dus niet van particulieren) bijna onafgebroken ondervond?"

ordeningen van de Koninklijke Marine, het reglement op de eerbewijzen en saluten, zegt artikel 17: „Binnen het jaar bij herhaling dezelfde reede bezoekende, wordt de vlag der natie waartoe de reede behoort door hetzelfde schip, of door dezelfde schepen niet andermaal gesalueerd"

Het is nog geen jaar geleden, dat de *Gelderland* La Guaira bezocht en de vlag salueerde. Het was in Juli ll. dus volstrekt niet noodig. Dit toch te eischen was van Venezuela onredelijk en steunt op geen enkel recht. (*Red. Amigoe.*)

HET ADRES

der besturen van de Kamer van Koophandel te Curaçao e.s. aan Hare Majesteit de Koningin, doet ons de feiten kennen. De toon van dit adres is zeer bezadigd. De waarheid spreekt uit ieder woord van het onopgesmukte relaas der ontzaglijke beleedigingen waaraan onze vlag blootstond, en der schandelijke willekeur tegenover Nederlandsche onderdanen aan den dag gelegd.

De regeering van het land, dat onze schepen op open zee aanhield, en opbracht (niet éens maar herhaaldelijk), *onze officieele brieven mail schond* 1), Nederlandsche onderdanen, op de open zee, varende onder onze vlag, deed beschieten, daarna als gevangenen naar Venezuela voerde en ten deele nog gevangen houdt (bemanning van La Justicia), de regeering van dat land heeft de *onbeschaamdheid*, een *zeer verklaarbaren* en door de omstandigheden gewettigden quarantaine-maatregel, te noemen: „een beleediging van de Venezolaansche vlag!"

Maar, hoedanig moet die regeering, die zóó gevoelig is voor de eer van haar vlag, dat ze een beleediging van die vlag ziet in een feit dat door geen verstandig mensch als „beleediging" kan worden aangemerkt, hoedanig moet die regeering dán de behandeling qualificeeren, die de Nederlandsche vlag van *haar* ondervond.

Zij velt door haar woorden een vernietigend vonnis over haar eigen daden. *N. Ct.*

1) De Regeering ontkende dit feit in de Eerste Kamer! Was zij *onjuist* ingelicht of schrijven de stellers van het adres onwaarheid aan onze Koningin? Was de verklaring van den minister van Buitenl. Zaken wellicht gegrond op de verklaring, die onder bedreiging van de bemanning werd afgeperst?

Nieuwsberichten.

Curaçao.

De Koningin en Curaçao.

Ter gelegenheid van Harer Majesteits verjaardag werd een request, door zeer veel Burgers onderteekend, den Heer Gouverneur aangeboden, in welk verzoekschrift wordt verklaard, dat de Burgers van Curaçao uit dankbaarheid voor wat Hare Majesteit deed voor de Kolonie, zich verplicht gevoelden den Gouverneur te verzoeken geheel in 't bijzonder de dankbaarheid, trouw en verknochtheid der bevolking aan Hare Majesteit te willen bekend maken en tevens, dat zij ten volle blijven vertrouwen op een spoedige hulp om een einde te maken aan den tegenwoordigen toestand.

In dien geest seinde de Gouverneur en ontving tot antwoord, behalve de dankbetuiging voor de gelukwenschen en de verzekering van trouw:

„*blijf steeds onverdeelde aandacht wijden aan belangen kolonie.*"

WILHELMINA."

Men behoeft de Nederlandsche Couranten slechts in te zien om zich te overtuigen hoe herhaaldelijk de Ministers bijeenkwamen, eenmaal negen uren achtereen, verschillende conferenties hadden met den Amerikaanschen gezant en hoe telkens een der Ministers naar Het Loo ging om met Hare Majesteit te overleggen, wat er geschieden moet. Den Correspondent der *N. Gr. Courant* werd verzekerd, dat Hare Majesteit heeft aangeboden, Haar lustslot te verlaten en het verdere gedeelte van den zomer in de residentie te komen, om aldus het overleg tusschen Kroon en Regeering te bespoedigen. De Ministers meenden dit aanbod van Hare Majesteit niet te mogen aannemen.

Maar Hare Majesteit, onze innig geliefde Koningin, heeft toch, ter wille van Curaçao, dit offer willen brengen.

Wij verheugen ons, dat de Ministers dit offer hebben geweigerd, vooral om de buitengewone omstandigheden, waarin H. M. verkeert, maar zijn niet minder getroffen over dit meer dan buitengewoon bewijs van hartelijke bezorgdheid en liefde van onze dierbare Koningin voor de Kolonie Curaçao.

* *

De Kamer van koophandel en Nijverheid, — het Bestuur van het Alg. Ned. Verbond, Groep: Ned. Antillen, — en het Bestuur van de Ned. Vereeniging „Onze Vloot" afd. Curaçao ontvingen het volgend antwoord op hun adres, door bemiddeling van den Gouverneur aan H. M. opgezonden.

„Naar aanleiding van Uw adres dd. 3 Juli jl, heb ik de eer U te berichten, dat Hare Majesteit de koningin goedgevonden heeft, mij te machtigen om aan de bevolking van Curaçao te doen bekend maken, dat H. M. met den feitelijken toestand aldaar volledig bekend is en Hoogstderzelver aandacht en die van Harer Majesteits raadslieden wijdt aan de vraag, langs welken weg op de meest afdoende wijze in dien toestand verbetering kan gebracht worden

Deze Koninklijke machtiging bereikte mij reeds eerder telegrafisch en heb ik bij Proclamatie. d. d. 11 Aug. jl. (P. B. No. 32) daaraan gevolg gegeven.

De Gouv. v. Curaçao,

J. O. DE JONG. v. B. EN D.

In blijde Verwachting.

Alles wijst er op, dat het toch werkelijk waar is, dat het Nederlandsche Volk blijde mag verwachten een groote gebeurtenis in de Koninklijke Familie. De kabelberichten, die het groote nieuws melden, blijven aanhouden. Daarenboven uit de Couranten vernemen wij, dat Hare Majeteit zich erg ontziet. Slechts een oogenblik was Zij bij het tuinfeest tegenwoordig, 2 Augustus werd niet op Soestdijk gevierd, maar de Koningin-Moeder kwam naar Het Loo. H. M. vergezelde Hare Moeder niet naar het bloemencorso in Baarn, en ging ook niet mede naar Den Haag voor de aubade. Steeds ging de Prins alleen met de Koningin-Moeder. Ten slotte vernemen wij, dat Hare Majesteit de opening der Staten Generaal op 15 September a. s. niet persoonlijk zal verrichten.

God geve, dat eindelijk de groote nationale verwachting blijde in vervulling ga!

Gedecoreerd,

Het heeft Hare Majesteit behaagd te benoemen:

tot Ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw:

Dr. H. FERGUSON, Chef van den geneeskundigen dienst alhier en den Heer J. MÖLLER, onder-voorzitter van den Kol. Raad:

tot ridders in de Orde van Oranje Nassau:

den Zeereerw. Pater LUD. JANSEN, Pastoor Oranjestad, Aruba, en den Heer A. JESURUN, Secretaris der Aruba-Phosphaatmaatschappij,

en De Heeren D. B. DE WINDT, opzichter bij het onderhoud der wegen, en C. G. VAN WERKHOVEN, sergeant-majoor bij de Compagnie der Infanterie, werden begiftigd met de zilveren medaille dezer orde.

Aan alle geridderden onze oprechte, hartelijke gelukwenschen.

Naar wij vernemen hadden de Leden van den Geneeskundigen Raad het plan Dr. FERGUSON een serenade te brengen, waarvoor deze echter wegens rouw bedankt heeft.

Om eenzelfde reden bedankte de Heer Jesurun voor een dergelijk bewijs van sympathie.

Record-Heemskerck,

De *Koningin Regentes* en *De Ruyter* maakten de reis van Nederland naar Curaçao in 20 á 21 dagen.

De *Heemskerck* zou het zoo vlug niet kunnen, zoo meende men. Met haar beperkten kolenvoorraad moet zij met economische vaart stoomen; het zuinigjes en bedaard aanleggen dus.

Men had uitgerekend, dat de *Heemskerck* vermoedelijk 18 Augustus Ponte Delgado zou aandoen en 30 Augustus Sint Lucia.

De *Heemskerck* vertrok uit Den Helder 11 Augustus 's middags half twee en kwam hier aan via Ponte Delgado en Sint Lucia 28 Augustus 's middags half vijf. Het record is dus geslagen. De tocht werd in 17 dagen volbracht.

Scheepvaart.

Van 16—31 Aug. liepen onze haven binnen:

Stoombooten	14
Goeletten	6
Bijlanders	21
Totaal:	41 schepen.

Gedurende de geheele maand 41 + 42 = 83 schepen.

't Is treurig! VEERTIG SCHEPEN MINDER dan verleden jaar.

Verleden jaar bedroeg dit getal 60 + 63 = 123.

Voorverleden jaar: 58 + 59 = 117.

Hoe lang zal die stilstand nog duren!

Het zoeken naar vracht schijnt weinig succes te hebben. De geheele maand liepen maar 12 goeletten binnen.

El Progreso.

Deze Collega is Woensdag ll. zijn zeventienden jaargang ingetreden. Er was een tijd, dat *El Progreso* stond aan de zijde van Venezuela. Door de feiten overtuigd is hij thans een verklaard vijand van Castro en diens slecht bestuur.

Het laatste nummer haalt verschillende leugenachtige stukken aan uit de *Restauracion* van Coro. Schrijver onbekend!?

Wij wenschen *El Progreso* dubbel geluk en veel succes.

Koninginnedag.

Met meer dan den gewonen geestdrift is dit jaar het Koninginnefeest gevierd. Meer vlaggen, meer huisversieringen, meer illuminatie.

Een massa volk was op de been, maar alles verliep zeer ordelijk, zonder de minste stoornis

Sinds lang had de Marine geen deel genomen aan de feestelijkheden op Curaçao, daar gewoonlijk op dien datum het oorlogsschip voor Paramaribo ligt.

Ditmaal heeft de Marine getoond, dat zij er was. Aan de parade namen een groot aantal matrozen en mariniers deel en zeer veel officieren.

De hoofdofficieren vergezelden den Gouverneur op een rit door de stad, terwijl de Etat-major van beide schepen ter audientie verscheen. De Procureur-generaal Mr. NUIJENS werd luide toegejuicht na zijn rede waarin ZEGA. de gevoelens vertolkte van de bevolking, er op wijzend, hoe haar eigen onderdanen veel verwachten mogen van een Koningin, die, ofschoon de jongste der regeerende Vorsten van Europa, toch fier opkwam voor de rechten van het stamverwante, volk van Transvaal.

De Gouverneur beloofde zoowel dezen officieelen gelukwensch als de spontane uiting van een groot deel der Burgerij aan H. M. te zullen overbrengen en besloot met een hartelijken wensch voor Harer Majesteits persoonlijk geluk en dat van Haar Huis en Haar Volk.

De Societeiten „De Gezelligheid" en „Curaçao" ontvingen een bezoek van den Gouverneur.

Aan de volksfeesten werd druk deelgenomen. De Commissie heeft eer van haar werk. Het volk heeft echt pret gehad en de schoolkinderen werden ruim onthaald.

De muziekuitvoering der Weesjongens van Sta. Rosa trok als altijd veel volk. Het program was zeer klassiek samengesteld. De jongens wilden blijkbaar eens laten zien, wat zij vermogen. Of dergelijke muziek op een volksfeest voldoende gewaardeerd wordt en de groote moeite van instudeerig en uitvoering beloont?

Wij gelooven, dat een paar vrooolijke, liefst bekende moppen, er op zoo'n dag toch nog beter ingaan. Het kost minder moeite en men heeft meer succes.

Van de Garnizoens-kapel konden wij wegens den verren afstand en het rumoer op straat niet veel hooren.

We hadden echter medelijden met de muzikanten. 's Ochtends om vijf uur hebben ze al gespeeld, toen om kwart voor zes weer, toen half negen parade, daarna op de Societeit, 's avonds Concert en daarna bal, waar zij weder muziek moesten maken!

Het vuurwerk gaf weer een paar nieuwe, verrassende nummers, maar bleef ditmaal in den schaduw door de schitterende electrische verlichting van de *Gelderland* met wel 500 lampjes, plus twee zoeklichten. Dat was fantastisch, met den flikkerenden weerschijn op het water: de zware, massieve kolos, werd als etherisch, een rank, slank, feeënpaleis van louter lichtlijnen. Glorieus wapperde Neerlands driekleur daarboven uit als gloeiende, lichtende golven van driekleurig vuur.

Nota-Lopez.

Ook op deze tweede Nota van Venezuela is door Nederland een antwoord opgesteld, wat door Baron van SECKENDORFF aan Grl. CASTRO zal worden overhandigd.

Pellagra.

is de naam van een nieuw en doodelijk ziekteverschijnsel, dat zich op Barbados heeft voorgedaan, waarvoor de medische kennis op dat eiland stil staat, aldus de *Argosy* van Demerara, 15 Aug. ll.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen het Septembernummer van *Ambition*, propagandablad der *International Correspondence Schools*, subagent F. F. JONCKHEER, alhier.

Ook ontvingen wij de statuten der Liefdadigheidsvereeniging „Wilhelmina-fonds" opgericht te Panamá 19 April 1908.

Het tegenwoordig bestuur, 21 Aug. ll. gekozen, bestaat uit de Heeren: ANGEL DE CASTRO, Voorzitter, B. MALO, Ondervoorzitter, A. A. SASSO Penningmeester, JAN ESKILDSEN, Secretaris, J. S. CORSEN JR, Subsecretaris, S. SALAS B. 1ste Bestuurder, LEON G. NEUMAN 2de idem.

De Armoede.

Gelukkig, dat er nog goede, medelijdende menschen in de wereld leven.

Zonder buitengewone hulp zouden vele armen van honger omkomen. Er valt voor de meesten niets te verdienen, en de voedingsmiddelen zijn duur. De stad loopt over van armen en werkloozen uit de buitendistricten.

Behalve de welkome hulp door het Bestuur gebracht, wordt er ook zeer veel goed gedaan door particulieren door verschaffing van werk of voedsel, en door aalmoezen. Moge hun voorbeeld nog meer navolging vinden! God vergelde hunne menschlievendheid.

Een geheel bizonder woord van dank meenen wij hier ook te moeten richten tot de verschillende Katholieke Bladen in het Moederland, die op verzoek van een der Paters lijsten openden voor de armen van Curaçao.

Deze week werd in de stad een begin gemaakt om ruim 600 arme schoolkinderen dagelijks te voorzien van koffie, een stuk suiker en brood. Ook de zieken en thuiszittende armen konden worden bedeeld.

Als de droogte en werkloosheid nu maar spoedig eindigden!

Maar wie weet, hoeveel er nog gedeld zal moeten worden alvorens de toestand op Curaçao weer normaal zal zijn.

---

niet hun hors d'oeuvre, want helaas, er komt niets meer, begrijpt ge zulks?

Vooral op de *N. Y. Herald* zijn ze verlekkerd, die letters hebben zoo'n smeeïge reuzelsmaak, de maileditie v. d. Rotterdammer valt hun 't bijten zwaar, té dun, té weinig substantie, en zoo heeft ieder ezel ook op dit gebied zijn voorkeur.

Nu vreten de Curaçosche beesten al papier om 't veeg bestaan te rekken, maar lang zal 't niet duren of aan de arme Curaçaonaars zal ook de keus gelaten worden papier eten of wegkwijnen, doodgaan.

Ik geloof niet, dat ik overdrijf, want wat al ellende ik gezien heb in die paar weken van mijn verblijf te Curaçao, nu meer dan twee maanden geleden, spot met alle beschrijving. Hoe zal 't er nu uitzien, nu droogte en werkeloosheid bleven voortduren.

Mij dunkt, ik moest maar weer terugstoomen naar Holland en daar een lezing houden over de groote armoede op de Curaçaosche eilanden. Geen twijfel of vele medelijdende vrienden in Nederland zouden onze arme bevolking wel willen steunen. Met ware voldoening zie ik, dat men in de Katholieke Bladen reeds een inschrijving heeft geopend.

Laten die weldadige Katholieken hun vrienden aansporen dat goede werk te steunen.

O, dat geld doet hier zoo veel wonderen. 't Is zoo uitstekend besteed. Luistert dan naar mijn lezing, die ik gestolen heb van een redenaar meer welsprekend dan ik.

Het exordium is al afgeloopen en wij zal midden in de lezing.

„Mijne Heeren,

„Blijft die toestand zoo nog eenige maanden, dan zal eene algemeene „hongersnood de reeds verzwakte „bevolking geheel vernietigen. Vooral in de buitendistricten is de toestand onhoudbaar. De meeste kinderen komen 's morgens met nuchtere maag op school. Eenige krijgen thuis wat warm water met „bruine suiker; andere een handvol „mais. Op school krijgen ze een „paar beschuiten, waar zij geheel „den dag op moet leven.

„Maar een groot deel, Mijne Heeren, krijgt thuis niets. En 't is voor „ons, Europeanen, een raadsel, hoe de „meesten nog 't leven houden.

„Niet zelden gebeurt 't dan ook, „dat de een of andere stumperd in „de school letterlijk neervalt en een „flauwte krijgt, alleen van den honger.

„Dat is hier feitelijk het levenslot, „het harde levenslot van de meesten „hongerlijden:

Uit der menschheid drokke scharen
Zwellende als de korenaren,
Zwellende als de woeste baren
Uit der oceanen schoot
Komt een smeekbee opwaarts jagen
Om te vragen
't Dagelijksch brood.

„Mijne Heeren. Wie die smachtende smeekbede wil hooren en voelen met al die tragische kracht en „met al den ontzettenden weemoed „van de wegvalooze ellende, hij „moet haar komen hooren op Curaçao. Die bede omklaagt ons dag „en nacht, even rustloos, even ontstuimig, even wild en wanhopig als „de golven der Caraïbische zee, die „dag en nacht ons eiland omklotsen!"

Onnoodig hier iets bij te voegen, slechts 'n nog jeugdige reminiscentie opgediept.

Ik was rijdende op den grooten weg bij terugkeer van mijn bezoek aan de buitendistricten, mijn hart vol meêlij, pijnlijke gedachten en utopiën zonder tal.

De proeftuin kwam in 't gezicht.

Mijn physionomie klaarde op, toen ik van verre mannetjes bezig zag druk aan den arbeid. Toch goed, dat ze den moed nog niet opgeven, hè?

Wat bedoel je, sprak me 'n transpireerende en zeemende reisgenoot.

Dáár dat geplant in den proeftuin. Kijk! wat 'n hoop volk.

Dat volk? Dat zijn timmerlui en metselaars bezig om 't hek te repareeren.

O!!!???!!!

* *

Mijn ditje, maar er zal ook 'n datje zijn. Er is beweerd in den Kol. Raad, door wien en wanneer weet ik niet meer en doet er ook weinig af, dat:

„Men van de proeven op St. Eus„tatius niet veel verwachtte. Dat de „cultivabele oppervlakte van dit ei„land toch te klein is, de verbinding „met andere eilanden te ongeregeld „dan dat er ook maar een enkele cul„tuur ooit van eenige beteekenis zou „kunnen worden.

Mag ik hier iets tegenover stellen hoewel van ouden datum?

Volgens in 1829 gedane opmeting van de plantagegronden bezaten de ingezetenen 8000 acres, hiervan 3000 onvruchtbaar, dus 5000 acres (2000 H. A.) bebouwbare grond.

Dit kunt ge vinden in de officieele stukken van Statius' archief.

Wil ik nog meer feiten aanhalen om te bewijzen, dat St. Eustatius in geenen deele Curaçao is, of op 't dorre Curaçao gelijkt?

12,000 K. G. katoen zijn bereids geëxporteerd naar Nevis, om gegind te worden.

Nu—zoo even nog gezien met straalreflexeerende brilloogen, — nu wuiven op „Fair Play" 48 Hectaren, op „Golden Rock", 16 Hectaren groenende katoenstruiken in 't schaterend zonlicht, Bengalen spreidt onder meer de glorie ten toon van St. Kitts' en Barbados' katoenzaad.

Engeland helpt en levert zaad, wat maakt 'n verschil van 20 ct. per pond.

Enschedé stuurt 'n petroleum-motor om 2 gins heen en weer te doen blikkemen, wat in de toekomst 'n ontzaglijke besparing in onkosten zal opleveren aan 't Hollandsch gouvernement en de Statiaansche katoenplanters.

Daarenboven is 'n dekstier in aantocht, die ons uniek Statiaansch vee zal veredelen, en de prijzen zal doen stijgen op de naburige markten van Engelsche en Fransche kolonies, waar reeds zoo veel vraag is naar onze beslist puike koebeesten.

En St. Eustatius zou geen toekomst hebben?

En St. Eustatius zou te weinig cultivable grond rijk zijn?

Kom, geloove 't wie wil.

Ik schreef schuin hierboven ertensoep zonder w.

Van Daalen beweert, dat 't erwtensoep is.

Wat ook verschil van opinie is.

JAN PAUL.

St. Eustatius, 27 Aug. '08.

Versterking van het Garnizoen.

Er zijn 50 soldaten uit Nederland vertrokken met bestemming voor Curaçao.

Quarantaine.

Verleden week werd de quarantaine voor Trinidad in zooverre opgeheven, dat schepen komende van dat eiland, vrij toegelaten zouden worden, mits zij geen lading van daar voor de kolonie Curaçao bestemd aan boord hadden. De gezondheidstoestand op Trinidad was gerapporteerd als excellent.

Passagiers van Trinidad konden hier dus aan wal komen en lading worden meegenomen voor elders Haiti of New York bijv.

Daar echter de ons omringende havens, waarmede wij gelukkig nog verkeer onderhouden, zooals Colón, Rio Hacha, Santo Domingo, Haiti strengere maatregelen eischen, zoo werd bovenstaande bepaling weder gewijzigd en voorloopig vastgesteld, dat schepen komende van Trinidad alleen dán tot het vrije verkeer zullen worden toegelaten, indien zij op Trinidad geen lading of passagiers hebben aangenomen, ook niet voor elders bestemd.

Onder vrij verkeer wordt verstaan het dag en nacht vast liggen aan den wal; schepen komende van Trinidad met passagiers of lading van dat eiland aan boord kunnen dus bijv. wel in het Schottegat worden toegelaten, maar mogen 's nachts op geen enkele wijze verbonden zijn met den wal.

Trinidad en Barbados.

Er is een eigenaardige strijd ontstaan tusschen die twee Engelsche eilanden. Het verloop van dien strijd kan ook zijn nut hebben voor Curaçao; weshalve wij er hier het een en ander van mededeelen. Op de Engelsche eilanden gelden gezondheidsbepalingen, die gebaseerd zijn op de Internationale Gezondheids-conventie van 1903. Nu er echter pest is op Trinidad, is men op Barbados, Antigua en elders erg bang geworden en dringen de kleine eilanden er op aan, dat men strengere bepalingen zal maken. De Engelsche Regeering heeft daar echter het volgende op geantwoord, en dat antwoord is door het Bestuur van de Kolonie Trinidad aan de andere eilanden meegedeeld:

„Wat betreft die voorstellen, moeten wij opmerken, dat de Internationale Gezondheids–conventie van 1903 tien dagen bewaking voorschrijft voor 't geval, *dat een schip met pest besmet is*, ter oorzake van het gevaar, dat geacht wordt te zijn verbonden aan zulk een besmet schip. Maar wat betreft A *verdachte* schepen en B *gezonde schepen, maar komend van besmette havens*, is die bepaling niet toepasselijk en wordt de bewaking in die gevallen beperkt tot vijf dagen. De termijnen van observatie en bewaking vastgesteld met het oog op de pest in West-Indië, zijn dezelfde als die van de Internationale Gezondheids-conventie van 1903. Er is na dien tijd niets voorgevallen, dat ons zou bewegen te gelooven, dat de termijn van vijf dagen in de twee laatste gevallen niet voldoende zou zijn. In deze omstandigheid zijn wij van gevoelen, dat de Kolonies, die verlangen terug te keeren tot den termijn van 10 dagen moeten gewezen worden op het bovenstaande en dat de verandering van den termijn van vijf dagen in een termijn van 10 dagen, niet het minst de veiligheid tegen de pest zal vergrooten."

H. Baron van Asbeck.

Op hetzelfde oogenblik dat een Reuter-telegram uit Caracas melding maakt van een hier nog onbekende grief der regeering van Venezuela, n.l. het niet salueeren der Venezolaansche vlag door ons oorlogsschip „Gelderland", bracht de Staatscourant het bericht, dat de commandant der Gelderland", kapitein ter zee Van Asbeck, eervol wordt ontheven van zijn bevel en dit wordt opgedragen aan den kapitein ter zee Van Hecking Colenbrander, die, zooals wij reeds vroeger hebben gemeld, oorspronkelijk bestemd was om in het laatst van dit jaar als commandant van de „Utrecht" — ter vervanging van de „Gelderland" aangewezen — naar West-Indië te vertrekken.

Wij meenen intusschen, schrijft de „N. R. Ct." geen verband te moeten zoeken tusschen het door Reuter geseinde incident en de terugroeping van kolonel Van Asbeck. Veeleer zien wij in dezen eenigszins vervroegden terugkeer naar het vaderland, de zucht van het ministerie van Marine, om zelfs den schijn te vermijden, alsof de uitzending van de „Heemskerck", onder een onder in rang zijnd commandant, een aanwijzing zou zijn dat men het bevel over de scheepsmacht in de Caraïbische Zee niet met vertrouwen aan den heer Van Asbeck kon overlaten. Hem wordt nu het altijd eenigszins onaangename gevoel bespaard in hetzelfde maritieme station, waar hij sedert April 1907 het bevel voerde, als ondergeschikt commandant dienst te doen."

Morgen keert ZHEG. via New-York naar Nederland terug. Wij wenschen ZHEG. een voorspoedige reis.

J. B. Snethlage.

Men meldt ons uit Amsterdam: Van doorgaans wel ingelichte zijde wordt ons verzekerd dat van een spoedige benoeming tot schout-bij-nacht van den kapitein ter zee J. B. Snethlage, die als commandant van Hr. Ms. „Heemskerk" den 11n dezer naar West-Indië is vertrokken, in marine-kringen nog niets bekend is. Wel zal kapitein J. B. Snethlage, zooals wij reeds meldden, als oudste commandant dadelijk na aankomst in West-Indië optreden als commandant der scheepsmacht in de Caraibische Zee. (*Het Vaderland*)

G. P. Van Hecking Colenbrander.

De nieuwe Commandant van H. M. *Gelderland* is Woensdag met de *Prins Willem I* hier aangekomen. Z.H.E.G. is vergezeld van echtgenoote en kinderen. Van harte heeten wij hen welkom!

H. M. Friesland.

De *Tijd* schrijft over dit schip.

Naar men ons uit doorgaans goed ingelichte bron verzekert, wordt Hr. M.'s pantserschip „Friesland" gereed gemaakt voor de West. De „Friesland" zal komen te staan onder bevel van den kapitein ter zee W. J. Cohen Stuart.

Wij hebben nopens dit belangrijk bericht inlichtingen ingewonnen en van bevoegde zijde werd ons het volgende medegedeeld. Hr. M.'s pantserschip „Friesland" wordt thans gebruikt voor oefeningen van adelborsten en jongen. De „Friesland behoort tot hetzelfde type schepen als de „Gelderland" „Utrecht" en „Zeeland". Niet alleen het feit, dat uit den Haag bevel is ontvangen aan de „Friesland" flink te arbeiden zoodat dit pantserschip binnen weinige dagen zeevaardig en reisvaardig is, bevestigt de waarschijnlijkheid van dit bericht, maar ook de keuze van het schip zelf. Immers geen beter pantserschip kan men uit onze vloot aanwijzen.

De „Friesland" behoort, zooals gezegd, tot hetzelfde type als de „Zeeland". De „Zeeland" nu heeft de reis naar de West wel eens zonder oponthoud volbracht. Dat de „Friesland", indien zulks onverhoopt noodzakelijk mag blijken, tot een niet te onderbreken, ja zelfs haastige reis in staat zal zijn, mag daarom gerederlijk worden aangenomen. Zulks kan niet gezegd worden van de pantserschepen Evertsen, Piet Hein en Kortenaer. Deze zouden tot een dergelijke krachtsinspanning allerminst in staat blijken. Wij herinneren er in dit verband aan, hoe Hr. Ms. „Kortenaer" 16 December 1903 de heenreis naar West-Indië aanvaardde en daar 18 Januari 1904 aankwam. Op de heenreis had het schip niet minder dan 4 maal kolen ingeladen, men had 501 uur gestoomd met 827 ton kolenverbruik. De terugreis werd vanaf Martinique ondernomen. Den 18den April 1907 stak men van wal en arriveerden den 12den Mei 1907. Op de terugreis stoomde men 500 uur met 667 ton kolenverbruik. De Kortenaer bergt maar 280 ton.

Men ziet hier dus uit, dat wanneer er van eenige spoedeischende hulp sprake kan zijn, men op laatstgenoemde schepen, niet in de eerste plaats mag rekenen en de Friesland als het ware aangewezen is, om de Gelderland naar de West te volgen. Intusschen herinneren wij er aan dat geheel afgescheiden van de verwikkelingen der laatste weken ook HM.'s *Utrecht* te Willemsoord gereed ligt voor den dienst. Dit pantserschip, dat onder bevel van den kapitein ter zee Faber staat, was n.l. bestemd om in het najaar naar West-Indië te vertrekken, ter vervanging van de Gelderland. Of het schip uitsluitend ter vervanging naar onze West-Indische bezittingen zal vertrekken, hangt natuurlijk geheel af, van den loop welke de verwikkelingen zullen nemen. Tenslotte vermelden wij nog dat ook Hr. Ms. Evertsen gereed ligt.

Na de aankomst van de „Friesland" beschikt de commandant van het eskader, kapitein Snethlage, over 1000 man marinetroepen. De prachtige haven van Curaçao is een uitmuntende basis voor een maritieme operatie. Zij is bij elken waterstand te bereiken en het aan het einde gelegen Schottegat biedt een veilige ankerplaats voor tal van schepen. Bij helder weer is de kust van Venezuela er zichtbaar en voor aanvulling van kolenvoorraad, ammunitie en andere scheepsbenoodigdheden is er ruimschoots gelegenheid.

Voor een eventueel bombardement van kustplaatsen zal vermoedelijk alleen het geschut van de „Heemskerck" kunnen dienst doen, daar aan de kanonnen van de „Gelderland" en de „Friesland" geen voldoende elevatie is te geven om over de hooge rotsen aan de kust heen te schieten. Meer dan één schip is er evenwel ook niet voor noodig.

Zooals de kabel gisteren berichtte is de *Friesland* 3 September hierheen gestoomd.

Draadlooze Telegrafie.

Naar wij vernemen, wordt er aan het Ministerie van Marine ernstig over beraadslaagd in Curaçao een station voor draadlooze telegraphie op te richten, zoodat onze oorlogsbodems niet alleen onderling, doch ook met den wal in verbinding zullen zijn. De chef van den dienst van draadlooze telegraphie heeft tot dit doel herhaaldelijk conferenties aan het Departement van Marine.

Nopens dit station deelt men ons van bevoegde zijde het volgende mede. De oprichting van een station te Willemstad is een maatregel van zuiver tactischen aard. Immers waar de in West-Indië gestationeerde oorlogsschepen van een installatie voor draadlooze telegrafie zijn of worden voorzien, zou daarmede anders alleen worden bereikt, dat die schepen onderling kunnen telegrafeeren en zich voor Venezuela bevindende *niet* met Curaçao dan tenzij dat een der schepen aldaar bleef vertoeven. De oprichting van een walstation te Willemstad zou dus alleszins logisch zijn, en vooral bij eventueele gebeurtenissen in verband met niet onmogelijk geachte verbreking der kabelverbinding groote diensten bewijzen. Naar men ons verder mededeelde zal het station bediend worden door personeel der Koninklijke marine.

Over het belang van de draadlooze telegrafie op de „Gelderland" en de „Heemskerck" wordt ons van bevoegde zijde het volgende medegedeeld: Het station voor draadlooze telegrafie op Hr. „Gelderland" is geheel nieuw en was bestemd voor het in het najaar naar Oost-Indië vertrekkende pantserschip „De Ruijter". Evenals het station aan boord van Hr. Ms. „Heemskerck" heeft het station, bestemd voor de „Gelderld", een capaciteit van 500 K. M.

Indien atmosferische invloeden geen bezwaren zullen opleveren, kan de draadlooze telegrafie bij eventueele moeilijkheden in de West nog zeer belangrijke diensten bewijzen, in verband ook met de omstandigheid, dat de Fransche kabelmaatschappij, welke de telegrafische gemeenschap tusschen Venezuela en onze bezittingen in West-Indië onderhoudt, ook telkens met de regeering van Venezuela overhoop ligt. Moeilijkheden tusschen Venezuela en deze Fransche kabelmaatschappij zijn, zoo verzekerde men ons, geenszins buitengesloten. In dit geval kan onzen marine van de draadlooze telegrafie onschatbare hulp verwachten.

Hoewel door onze marine op het gebied van draadlooze telegrafie in West-Indië nog geenerlei ondervinding is opgedaan, gelooft men toch, dat atmosferische invloeden geen beletsel zullen vormen.

Wij herinneren in dit verband er aan, dat in Trinidad een draadloos station bestaat.

Nopens de overplaatsing van den luit. ter zee der 2e klasse J. A. Brouwer, aan boord van Hr. Ms. Heemskerck", met bestemming om in West-Indië over te gaan op Hr. Ms. pantserschip „Gelderland", deelde men ons mede, dat dit verband houdt met de monteering van de installatie voor draadlooze telegrafie aan boord van laatstgenoemden bodem. De luit. ter zee Brouwer heeft zijn sporen op dit gebied verdiend. Aanvankelijk was hij geplaatst bij de draadlooze telegrafie te Amsterdam, doch laatstelijk gedetacheerd als chef voor het draadlooze station aan boord van Hr. Ms. „Van Galen" te Hellevoetsluis. Met den heer Brouwer zullen een drietal seiners naar West-Indië vertrekken.

Het Vaderl.

Bemanning van de „Heemskerck".

Volgens *Het Volk* zou het pantserschip „Heemskerck" naar de Venezolaansche kust vertrekken met slechts 40 à 50 bevaren matrozen en verder met 70 à 80 jongens, onder wie er zijn, die nog geen 17 jaar tellen. Op dit gegeven borduurde het blad een tirade over kalmte en vastberadenheid bij deze „kinderen" te midden van kruitdamp en springende granaten.

En wat is nu de waarheid?

Aan een schrijven, dat 't Hbld. ontving van goed ingelichte zijde, zijn de volgende bijzonderheden ontleend:

„De Heemskerck" was gedurende de laatste paar maanden in dienst als oefenschip voor de militie, en bestond de de manning, wat de matrozen en stokers betreft, voor een deel uit zeemiliciens en milicien-stokers. Het is bekend, dat de zee-militie niet naar de koloniën mag worden gezonden en als gevolg van de veranderde bestemming — het vertrek naar de West — moest deze zeemilitie weder worden vervangen door matrozen 3e. klasse en stokers 2e. klasse. De bemanning werd daardoor weder teruggebracht op haar normale samenstelling, zooals die ten allen tijde voor dat schip is aangegeven, en wel: 32 matrozen 1e klasse, 31 matrozen 2e klasse, 62 matrozen 3e klasse, 9 lichtmatrozen, 10 stokers-olieman, 16 stokers 1e klasse, 36 stokers 2e klasse en ongeveer 40 mariniers.

„Het samenstellen van deze bemanning kan zonder de minste moeite plaats hebben. Als bewijs daarvoor kan tevens dienen, dat nog steeds vele verzoeken inkomen om op dit schip te worden geplaatst.

„Onder de heele bemanning bevinden zich acht personen tusschen 16 en 17 jaar oud, verdeeld over de matrozen 3e klasse en de lichtmatrozen."

Amerika-Nederland.

De „Democrat Chronicle" van Rochester zegt: „Het is niet waarschijnlijk, dat de Monroeleer dienst zal moeten doen om de getergde Nederlanders te verhinderen Venezuela te tuchtigen. Geduld is somtijds geen geen deugd meer, zelfs voor phlegmatieke burgers."

De „Post-Intelligencer" van Seattle zegt o. a.: „Het zal vandaag of morgen wel noodig worden de koe bij de horens te vatten en Venezuela te dwingen zijn verplichtingen als Staat na te komen. Er is een grens, die zelfs een kleine mogendheid niet mag overschrijden, ondanks den weerzin, dien een grooter mogendheid moet gevoelen om zulk een nietig tegenstander eens op zijn plaats te zetten."

En het „Journal" van Albany meent: „De toestand in Venezuela eischt grooten diplomatieke takt, en deze toestand kan er niet op verbeteren door de handelingen van een gramstorigen en impulsieven president"

Amerika-Nederland-Venezuela.

Inmiddels schijnt zich in Noord-Amerika in de pers de opinie te vormen, dat langzamerhand de tijd aanbreekt om president Castro beschaafde manieren te leeren en dat dit een karweitje is, dat Nederland zal moeten opknappen.

De New Yorksche „Tribune" zegt bijv.:

„Het is thans zoover gekomen, dat Castro de geheele, wereld tegen zich heeft ingenomen. Het zou ons spijten, wanneer de zuinige Nederlanders een hoop kruit en lood zouden moeten besteden om hem mores te leeren en tevens, wanneer een groot aantal zijner onderdanen langs de kust de treurige gevolgen zouden moeten ondervinden van het feit, dat hij hun president is." Maar eindelijk dient toch eens te worden uitgemaakt, of het recht aan zijn zijde is dan wel aan den kant van het overige gedeelte der wereld.

El Contitucional van 27 Aug. geeft reeds antwoord op deze vraag en verklaart, als men onpartijdig en belangeloos spreken wil, zal men moeten getuigen, dat Castro gelijk heeft en de geheele wereld ongelijk.

„Het is misschien voor de eerste maal, dat men te aanschouwen kreeg dat bij een conflict tusschen de geheele wereld en een enkelen man, „die enkele man triomfeerde.

„De uitzondering bevestigde dit maal den regel."

Venezuela-Engeland.

Een correspondent van „Het N. v. d. D." seint:

Uit New-York komt bericht, dat president Castro de scheepvaart op alle Antillen heeft verboden, waardoor de gansche in- en uitvoer naar Venezuela onmogelijk wordt gemaakt. De Engelsche koloniën hebben zich tot de regeering te Londen gewend met het verzoek om hulp.

Catholic News 25 Aug. 1908.

Venezuela en Trinidad.

De tijd heeft geleerd, dat het aan eene betreurenswaardige vergissing geweten moet worden, dat President Castro een decreet heeft uitgevaardigd, inhoudend verbod van handel tusschen Venezuela en Trinidad. (Was de vergissing niet gewild, zooals hier in Curaçao met de *Gloria? Red Amigoe*). Die vergissing of misverstand had gemakkelijk door den Venezolaanschen consul alhier kunnen worden opgehelderd (*tout comme chez nous! Red. Am.*) als hij de moeite genomen had zich op de hoogte te stellen van den feitelijken toestand. Het blijkt, dat men de afkondiging der quarantaine voor Venezuela, met het oog op het heerschen der pest in La Guayra, te zwaar heeft opgenomen. De wijze waarop nadien de quarantaine is toegepast had het Venezolaansche Gouvernement moeten doen terugkomen van zijn dwaling, dat het Bestuur der Kolonie daardoor een vijandigen maatregel nam. Integendeel ons Bestuur is in moeilijkheden gekomen heel de West-Indiën door, omdat het geen genoegzaam strenge maatregelen nam tegen de invoering der pest uit Venezuela.

Ten tweede, eene andere afkondiging van het Koloniaal Bestuur met betrekking tot den plaatselijken handel in vuurwapenen en ammunitie werd opgenomen als slaande op Venezuela, terwijl die afkondiging eenvoudig volgde op de vaststelling van nieuwe bepalingen aangaande vuurwapenen en ontploffingstoffen, dewijl de omstandigheden, 5 jaar na het oproer van 1903, geheel veranderd waren. Het is dus waarschijnlijk, dat, als de Venezolaansche Regeering op de hoogte ware van den werkelijken toestand, de weder aanknooping van den handel tusschen Venezuela spoedig zou volgen. (Wil echter de Regeering te Caracas op de hoogte zijn? *Red. Am.*)

Moeilijk kan men in deze de werkeloosheid van ons Koloniaal Bestuur verklaren evenmin als de nutteloosheid van onzen gezant te Caracas.

Geen wonder, dat de zichzelf regeerende Kolonies er op staan in hare internationale betrekkingen hare eigen onderhandelingen zelf te mogen voeren, op gelijke wijze en tegelijk met die van Engeland zelf.

Cath. News 22 Aug. 1908.

De Kamer van Koophandel en Venezuela.

In de vergadering der Kamer van Koophandel op 14 dezer, werd het volgende besluit over de handelsbetrekkingen met Venezuela door Mr. Tripp voorgesteld en aangenomen: (Mr. Tripp gaf in zijne inleiding een klaar en helder resumé van den tegenwoordigen toestand).

Dat de aandacht van het Bestuur moge gevestigd worden op het feit, dat de Regeering van Venezuela, ofschoon de voordeelen genietend, die deze haven aanbiedt, zoo dikwijls zij ze noodig heeft, nochtans verboden heeft elken uitvoer van producten (op eene kleinigheid na) van Venezuela naar Trinidad tot groote schade en verlies der kooplieden alhier, die somtijds geld op die producten hebben voorgeschoten; — en dat de waarn. Gouverneur eerbiedig worde verzocht van Z. Ms. Minister te Caracas te willen vernemen, welke de reden mag zijn voor zulk een onvriendelijk optreden van wege de Regeering van Venezuela of zulke andere stappen te doen als aan ZEx. nuttig en geschikt mogen vóórkomen."

Cath. News 29 Aug. 1908.

Venezuela.

Het eenigzins verrassende bericht is deze week van Venezuela gekomen, dat President Castro aan Venezolaansche schepen verboden heeft passagiers van Venezuela te vervoeren. De stoomboot *Delta* die hier aankwam van Ciudad Bolívar, had dan ook geen enkelen passagier aan boord.

't Is bekend, dat verscheiden personen van Trinidad en andere vreemdelingen nu in Ciudad Bolivar zijn en gaarne naar Trinidad zouden terugkeeren. Men zegt verder, dat Castro twee stoombooten zal toelaten tusschen Venezuela en Trinidad.

Intusschen is Mr. de Reus verleden Maandag in Southampton aangekomen met de Royal Mailboot Atrato en is nu in Holland aan 't confereeren met zijn Gouvernement. Wij mogen dus elk oogenblik verwachten, dat wij door den kabel vernemen zullen, wat Holland van plan is te doen met betrekking tot Venezuela.

Stadsreiniging.

Gedurende de laatste acht dagen werden in het fiscalaat aangebracht en verbrand:

87 ratten.
546 muizen,

Bliksem! Castro' Donder,

President Castro is aan 't feesten in Barquisimeto. *El Constitucional* van 28 Augustus verhaalt o. a. van een audientie toegestaan aan de Pers. Vijftien bladen waren vertegenwoordigd. De feestredenaar kon geen woorden vinden om zijn bewondering voor Castro voldoende uit te drukken en meende dat „el recogimiento patriótico" meer vermocht dan het gesproken woord a menos de que repita, zoo gaat zij verder, la exclamacion que leyendo á Isaias, se escapó al gran poeta frances: Relampagueá!"

CASTRO antwoordde en?...... „Een donder van applaus volgde op deze bliksems van zulk een patriotische welsprekendheid."

Un trueno de aplausos sucedió á los relampagos de aquella patriótica elocuencia."

Verslag Militaire spelen.

Zaterdag 29 Aug. jl. des morgens ten 6½ uur namen de militaire spelen volgens vastgesteld programma een aanvang.

In de afdeeling ROEIEN werden de prijzen behaald als volgt:

1e. prijs f 20.— Stuurman, Inf. Dijkstra. Roeiers, Infn. van Loon, Gorgel, Naar, Visser in 6 min. 14 sec.

2de prijs, f 12,50. Stuurman, v. d. Pijl. Roeiers, Bosman, Tijssen, Vermeulen, kp. Domaiseau in 6 min. 28 seconden.

3e. prijs, f 7,50. Stuurman, Karreman. Roeiers, Inf. v. Veen, Bos, v. Benthum in 6 min. 29 sec.

4e. prijs, f 2,50. Stuurman, kp. Zijlstra. Roeiers, inf. Juliao, J. Catalina, Sling, Romano in 6 min. 32⅔ sec.

No. 2 van het Programma was MASTKLIMMEN.

1e. prijs inf. Karreman, 2e prijs Fresco, 3e prijs Paulini, 4e. Susane, 5e. Sluiterman, 6e J. Weert, 7e Barendrecht, 8e. Satter, 9e. Sillé, 10e. Fistler.

No. 3. RINGSTEKEN OP RIJWIELEN.

prijs		ringen	M	S.
1e.	inf. Jekuen	4	1	11
2e.	„ de Be	4	1	36
3e.	„ Naar	3	1	15
4e.	kp. Labordus	3	1	25
5e.	inf. Komen	2	1	19
6e.	„ Fresco	2	1	20

No. 4. LANGZAAM RIJDEN OP RIJWIELEN,

prijs			min.	sec.
1e.	inf.	Naar	2	20
2e	„	Jeuken	2	18⅔
3e	„	Koenen	1	57¾
4e	„	Fresco	1	54⅔
5e	kp.	v. Gunst	1	50
6e	„	Boshart	1	41⅔

No. 5. SIGARETTEN OPSTEKEN AAN EEN TAFEL, AFSTAND 50 M. EN MET EEN BRANDENDE SIGARET TERUGLOOPEN.

1e prijs,	inf.	Paulini in	32	sec.
2e „	„	Sillé	33	„
3e „	„	Maduro	32	„

No. WEDLOOP MET TWEEEN.

prijs,		sec.
1e	kp. Lobardus, inf. Bosman,	28.
2e	inf. Servaas, inf. Visser,	30.
3e	kp. Damaiseou, inf. Karreman	30¾.
4e	inf. Paulini, inf. Fistler	32.
5e	„ Gabriel, „ Maduro	32.
6e	„ Hinig, inf. Bonifacia,	32.

ZWEMWEDSTRIJD.

1e prijs, inf. Lauf, 2e pr. Paulini, 3e pr. Karreman.

IDEM DUIKEN.

1e inf. Lauf, 2e en 3e prijs vielen bij loting ten deen aan Karreman, Bosman, Paulini, Maduro, v. d Weert.

De prijzen werden des namiddags om 6½ uur door den kapitein-commandant W. F. N. von Hombracht aan de winners uitgereikt, waarbij ZHEG. ieder persoonlijk toesprak.

De Garnizoenskapel zorgde bij den wedstrijd voor de noodige afwisseling.

Des avonds om 7½ uur had een kegelwedstrijd plaats voor de onderofficieren.

Daar de onderofficieren der Landmacht met de collega's der Zeemacht een kegelclub hebben, genaamd „Alle Negen" had de Commandant der troepen en van het Garnizoen zijn bijzondere goedkeuring eraan gehecht dat de leden van „Alle Negen" mee zouden kampen in dezen wedstrijd.

Een regelingscommissie bestaande uit H. E. de Jongh, G. Rademaker, G. Wijman zorgden voor de versiering der baan en regeling van den wedstrijd.

Toen ten 8 ure de hoornblazer van de wacht het signaal Geeft Acht blies, was het voor de aanwezigen in de onderofficieren-cantine het sein zich te verzamelen, ten einde tegenwoordig te zijn bij de opening van het feest, dat door den Gouverneur Jhr. de Jong van Beek en Donk zou geschieden.

Onmiddellijk na het signaal hief Boskaljons' kapel het Wilhelmus, oude zetting, aan, en de Gouverneur, vergezeld van zijn Adjudant, Luitenant E. C. Brusse, werd aan den ingang opgewacht door den kapitein von Hombracht, 1e. Luitenants L. Schutte en H. A. Stork.

Nadat de Autoriteiten waren gecomplimenteerd, verzocht de Voorzitter der Commissie, de fourrier H. E. C. de Jongh, het woord en hield de openingsrede, waarbij hij zijn dank betuigde aan den Heer Gouverneur voor de hooge onderscheiding bewezen aan de hier aanwezige onderofficieren dit feest te hebben geopend.

Na aanbieding van den eerewijn werd de Heer Gouverneur verzocht den baan te willen openen, aan welk verzoek werd voldaan, gevolgd door den Commandant van Hr. Ms. oorlogsschip „Gelderland, Baron van Asbeck, die inmiddels op het feestterrein was verschenen, zoo ook den commandant der troepen en allen aanwezigen officieren.

Met veel genoegens zagen de kegelaars respectievelijk op het seinbord aanwijzen „alle negen", „acht om den koning", „alle zeven", enz.

Een zeer groot succes voor degenen, die de baan openden.

Nadat het officieele gedeelte was afgeloopen, nam het programma een aanvang.

No. 1. Een wedstrijd.

Sergeant Landmacht C. J. C. Koenen.

Wie de minste punten was wonner

No. 2. Personeele Wedstrijd.

Een poedel teelde hier voor 9 punten.

1e prijs R. Slokker, 2e pr. H. J. C. de Jongh, 3e pr. H. C. Veenendaal.

Groepswedserijd

1e Groep sergt. maj. H. C. Broekman.
sergt. August Winterhoff.
„ R. Slokker.

Vrije baan. Wedstrijd.

1 pr. monteur „Geld." sgt. J. Kuiper.
2 „ fourier H. E. C. de Jongh.
3 „ sgt. R. Slokker,
4 „ „ C. J. C. Koenen.
5 „ sergent-maj. J. C. Regenhout.
6 „ „ C. G. v. Werkhoven.

Advertentien.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1908.		Zulia		March.		Zulia
Vertrekt van NEW-YORK	Juli 18	Juli 25	Aug. 1	Aug. 8	Aug. 15	Aug. 22
Komt aan te LA GUAIRA	27	Aug. 1	10	15	24	29
Vertrekt van „	27	3	10	17	24	31
Komt aan te PTO. CABELLO	28		11		25	
Vertrekt van „	28		11		25	
Komt aan te CURAÇAO	29	4	12	18	26	Sept 1
Vertrekt van „	29	4	12	18	26	1
Komt aan te MARACAIBO	30	5	13	19	27	2
Vertrekt van „	Aug. 2	8	16	22	30	5
Komt aan te CURAÇAO	3	9	17	23	31	6
Vertrekt van „	3	9	17	23	31	6
Doet PTO. CABELLO aan	4		18		Sept. 1	
Doet LA GUAIRA aan		10		24		7
Komt aan te NEW-YORK	12	17	26	31	9	14

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN

COCKTAILS TEURAPETICOS.

Las propiedades alimenticias y nutritivas del aceite de higado de bacalao dependen en absoluto de las grasas que entran en la composición natural del aceite. Estas grasas son digeridas y asimiladas con mucha más facilidad que las otras, debido á la presencia en el aceite de bacalao de ciertos compuestos derivados del hígado, que permiten la pronta emulsificación del aceite por los fluidos del estómago — y hacen que su absorción por la membrana mucosa se lleve á efecto con más facilidad y con más rapidéz que la de ninguna otra grasa.

Las grasas que el aceite de hígado de bacalao contiene, aparte de su poderosa facultad de nutrir, no poseen ningun valor terapéutico — y los otros elementos naturales que son parte de su composición orgánica, existen en cantidades tan infinitamente pequeñas, que es imposible que ninguno de ellos pueda ejercer en el sistema cualquier efecto terapéutico.

Es evidente pues — que el aceite de bacalao es un alimento y no una medicina y que todas sus virtudes alimenticias están en las grasas que entran en su composición — y por consiguiente todas las preparaciones que pretenden estar hechas de los principios activos del aceite y que se ofrecen como sus sustitutos, son productos fraudulentos de la especulacion mercantil y del charlatanismo. Dichos preparados no contienen ninguna de las propiedades nutritivas y reconstituyentes del aceite de hígado de bacalao, porque carecen de la grasa, que en la parte del aceite que nutre y alimenta — su composición tiene mucha semejanza con la de los COCKTAILS — y su uso puede en ocasiones causar perjuicios considerables á los enfermos por la gran cantidad de alcohol que invariablemente contienen — y otras substancias narcóticas, como el sulfato de estricnina.

Esas preparaciones, que se dicen contener los principios activos del aceite de hígado de bacalao, son especialmenente peligrosas para las criaturas, para los niños para las jóvenes y señoras, quienes por su naturaleza delicada y temperamento especial no pueden resistir sin grandes quebrantos para su salud los efectos deleterios del alcohol, de la estricnina y otras substancias enérgicas.

El aceite de Hígado de Bacalao es insustituible como alimento — como un reconstituyente poderoso de la sangre, de los tejidos, de los nervios y de los huesos — y el modo más racional de administrarlo, segun lo ha probado la experiencia de más de 30 años y segun la opinion universal de los médicos, es la EMULSION DE SCOTT, que está compuesta del aceite más puro y de otros ingredientes que aumentan considerablemente la eficacia nutritiva del aceite.

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO